

УДК: 378 .037 (470 + 571)

В.М. ВАСИЛЮК

КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

***Резюме.** У статті охарактеризований категорійно-понятійний апарат дослідження розвитку фізичного виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах, характеристики категорійно-понятійного апарату фізичного виховання студентської молоді, наведено трактування досить нового для національної системи освіти України в педагогічному контексті поняття “вища освіта”, сутність якого розглядається як певний “рівень освіти”, який здобувається особою у вищому навчальному закладі.*

***Ключові слова:** тенденції розвитку фізичного виховання, студентська молодь, виховання, фізична культура, культура, сутність, вища освіта.*

Постановка проблеми. Характеризуючи тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах, окреслимо категорійно-понятійний апарат дослідження, тому що, за твердженням Л.Ваховського, сучасні визначення й характеристики педагогічних категорій, понять, явищ, процесів, які безпосередньо стосуються предмету історико-педагогічного дослідження, виступають і як його конкретно-наукова методологія [3].

Мета і завдання статті. Охарактеризувати категорійно-понятійний апарат фізичного виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах, обґрунтувати трактування досить нового для національної системи освіти України в педагогічному контексті поняття “вища освіта”, сутність якого розглядається як певний рівень освіти, який здобувається особою у вищому навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. На основі розгляду і характеристики категорійно-понятійного апарату фізичного виховання студентської молоді створюються реальні можливості систематизувати й удосконалити діючі та обґрунтувати нові поняття і терміни в галузі виховання особистості як учасника навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. Це дасть змогу створити логічно завершену категорійно-понятійну конструкцію дослідження проблеми фізичного виховання особистості студента у вищих навчальних закладах в сучасному світоглядному контексті.

Виходячи з основних понять дослідження, „тенденція” ([лат. tendo](#) – спрямовую) – це основний напрям у розвитку чогось, можливість розвиватися в певному напрямі тих чи інших подій.

Звідси необхідним є трактування досить нового для національної системи освіти України в педагогічному контексті поняття “вища освіта”, сутність якого розглядається як певний “рівень освіти, який здобувається особою у вищому навчальному закладі в результаті послідовного, системного та цілеспрямованого процесу засвоєння змісту навчання, який ґрунтується на повній загальній середній освіті й завершується здобуттям певної кваліфікації за підсумками державної атестації” [5].

Відповідно, зміст вищої освіти у сучасному світоглядному контексті обумовлений загальною метою і конкретними цілями й потребами суспільства у формуванні нової високоосвіченої, духовно збагаченої, соціально активної і морально відповідальної особистості, що проявляється в системі засвоєних нею знань, сформованих інтелектуальних умінь і практичних навичок, “...професійних, світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технологій, культури та мистецтва” [4, 87-88].

У контексті розгляду поняттєво-категоріального апарату дослідження важливим є

трактування сучасної сутності поняття “**вищий навчальний заклад**”, що розглядається як освітній, освітньо-науковий заклад, який заснований і діє відповідно законодавства про освіту, реалізує відповідно наданій ліцензії освітньо-професійні програми вищої освіти за певними освітніми та освітньо-кваліфікаційними рівнями, забезпечує навчання, виховання та професійну підготовку осіб відповідно їх покликання, інтересів, здібностей та нормативних вимог у галузі вищої освіти, а також здійснює наукову та науково-технічну діяльність. Звідси випливає, що основною метою діяльності вищого навчального закладу є забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовка фахівців для потреб держави [5].

З останнім поняттям пов'язане поняття “**виховання**”, яке з позиції сучасної філософії освіти розуміється як робота з цінностями, сенсами, системою відносин людини з її емоційно-вольовою й рефлексивною сферами, з тим, що дає змогу дитині, підлітку, дорослому усвідомлювати, оцінювати й удосконалювати себе як головний фактор, що визначається, насамперед, якістю власного буття [6, 1312]. Виховання розглядається також як процес передачі суспільно-історичного досвіду новим поколінням з метою підготовки їх до суспільного життя і виробничої праці. Саме під впливом середовища і спеціально створених організаційно-педагогічних і психолого-педагогічних умов відбувається розвиток духовних і фізичних сил студентської молоді, формування її світогляду і набуття нею знань, умінь та практичних навичок. Виховання є необхідною суспільною функцією, оскільки від нього залежить життя і розвиток суспільства, тому воно є вічною категорією [3].

Близьким за своєю сутністю є трактування поняття виховання як „...соціального й цілеспрямованого створення умов (матеріальних, духовних, організаційних) для розвитку людини” [1, 165]. Специфіка виховання полягає в тому, що цей процес не активується самим індивідом, а нав'язується вихованцеві ззовні. Виховання як зовнішній вплив на особистість дорослого більшістю студентів розглядається як неприйнятна, принижуюча їх дія. Нові моральні норми, цінності виникають у дорослого лише в процесі переконання, добровільного усвідомлення.

Тому виховання у вищій школі визначаємо як спеціальну діяльність співробітників вузу, спрямовану на становлення в студентів системи переконань, моральних норм і загальнокультурних якостей, передбачених освітою, яку особистість здобуває.

Таким чином, враховуючи, що за своєю сутністю і трактуванням конструкту виховання є багатомірне й багатофункціональне явище, психолого-педагогічна категорія, яка в сучасному науковому і практичному полі розглядається обов'язково як соціальне явище в логічній єдності його компонентів, таких як: система, комплекс впливів і взаємодії, цінність, ціннісна сфера, діяльність особистості, тоді в широкому соціальному й педагогічному сенсі виховання є „...впливом на людину суспільства в цілому, що фактично ототожнює його з соціалізацією” [4, 88]. Водночас, „на відміну від соціалізації – процесу неперервного, виховання – процес дискретний, перервний, здійснюється планомірно, обмежений місцем і часом” [9, 187].

Проблеми виховання студентів у вищій школі є невід'ємною складовою частиною системи вищої освіти України. Логічне поєднання навчального й виховного процесів є основою оновлення духовних цінностей студентської молоді, оскільки, лише за таких умов реальним є протистояння новим, часто негативним викликам сучасності, що, відповідно, актуалізує проблему реформування системи виховної роботи зі студентською молоддю, підняття престижу цієї діяльності, внесення змін у сутність виховних парадигм. Проблеми виховання студентської молоді зумовлюються численними суб'єктивними й об'єктивними чинниками, серед яких важливу роль відіграють результати процесів виховання особистості в сім'ї і загальноосвітній школі, де закладаються основи особистості молодої людини та формуються стереотипи її поведінки в майбутньому.

Відповідно, специфіка мети виховання студентів полягає у формуванні професійної спрямованості, широкого культурного світогляду, креативності, активності в саморозвитку,

громадянськості. Досягнення цієї мети можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до виховної діяльності всього професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів (ВНЗ), адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді.

Виховна робота, що проводиться у ВНЗ, забезпечує актуалізацію теоретичних знань студентів, спрямовує їх у практичну площину, звертає увагу молоді на найгостріші соціальні проблеми сьогодення, формує їх соціальну зрілість.

Освітня й виховна діяльність навчального закладу повинна знаходитись у тісному взаємозв'язку, доповнюючи і збагачуючи одна одну. Оновлення змісту загальноосвітніх, соціально-гуманітарних дисциплін повинно бути підпорядковано меті формування у студентів національної самосвідомості, патріотизму, правової і економічної грамотності, соціальної активності, загальної культури особистості, що базується на надбаннях української та світової культури. Такі якості випускника вищого навчального закладу передбачено Державним стандартом вищої освіти, розробка якого здійснюється провідними викладачами України під егідою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Науково-методичного центру вищої освіти.

Необхідно підкреслити, що навчально-виховний процес у вищих навчальних закладах базується на законодавчих документах: Конституції України, Декларації прав людини, Законах України „Про освіту” та „Про вищу освіту”, Указі Президента України „Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян”, Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті тощо [5]. На основі цих документів у вищих навчальних закладах розробляються концепції навчальної та виховної роботи. Пріоритетними напрямками в реалізації концепцій у ВНЗ на сучасному етапі є формування особистості, яка усвідомлює свою приналежність до українського народу, спрямована на втілення в життя української національної ідеї, з демократичним світоглядом, яка поважає громадянські права і свободи, традиції народів і культур світу, а також національний, релігійний, мовний вибір кожної людини [3]. Це дає підстави виокремити основні напрями виховання студентів у ВНЗ, а саме: навчально-професійне, патріотичне, правове, екологічне, економічне виховання; художньо-естетичне становлення особистості, утвердження загально-людських моральних цінностей, трудова активність, фізична досконалість та формування здорового способу життя, розвиток індивідуальних здібностей студентів, забезпечення відповідних умов для самореалізації.

Дослідження проблем фізичного виховання студентської молоді вимагає ґрунтовного аналізу педагогічного змісту таких понять, як „фізичне виховання“, „фізична культура” та „культура”.

„Енциклопедія освіти” визначає фізичне виховання як спеціально організований процес всебічного розвитку фізичних і моральних вольових здібностей, формування і розвитку життєво важливих рухових навичок і умінь людини; процес передачі та результат оволодіння населенням духовними і матеріальними цінностями, накопиченими у сфері фізичної культури; спеціалізований педагогічний процес цілеспрямованого систематичного впливу на людину фізичними вправами, силами природи, гігієнічними факторами з метою зміцнення здоров'я, розвитку фізичних якостей, удосконалення морфологічних і функціональних можливостей, забезпечення готовності людини до активної участі в суспільній, виробничій діяльності й культурному житті, а також задоволення потреби людини в руховій активності [4, 957].

Ми визначаємо фізичне виховання як педагогічний процес, який спрямований на вдосконалення форм і функцій організму людини, формування рухових навичок, умінь, пов'язаних з ними знань, а також на виховання фізичних якостей. Метою фізичного виховання студентської молоді є формування фізичної культури особистості, тобто тієї сторони загальної культури людини, яка допомагає реалізувати її біологічний і духовний

потенціал.

Фізичне виховання передбачає формування фізичної культури, яка визначається нами як система спеціальних вправ та спортивної діяльності, спрямованої на розвиток фізичних і духовних сил особистості. Водночас фізична культура студентів ВНЗ – складова загальної культури, яка включає сукупність компонентів і цінностей у сфері фізичного розвитку, виховання оздоровлення, зміцнення та збереження здоров'я, навчання, і сприяє ефективному оволодінню необхідними для майбутнього фахівця знаннями, вміннями, навичками, здібностями покращувати стан власного фізичного здоров'я. Фізична культура – специфічний процес і результат людської діяльності, засіб фізичної досконалості особистості.

Загальна культура людини виступає як спосіб і міра оволодіння соціальною природою, яка включає загальнолюдські цілі та прагнення, а її мета – всебічний розвиток індивідуальності. Вона складає певну сторону людського життя і виконує зовнішні функції, забезпечує суспільство всім необхідним для його успішного розвитку. М.Каган [9, 412-414] виділяє дві базові функції культури: забезпечення суспільства всім необхідним для успішного протиборства з навколишнім середовищем, природою з метою подальшого прогресивного розвитку; забезпечення власної мобільності, динамічності, продуктивності, ефективності всіх механізмів, постійного підвищення коефіцієнта корисної дії.

До першої групи основних функцій культури відносимо такі:

- перетворюючу, яка вказує на необхідність пристосовувати природу і саму людину до потреб суспільства;
- організаційну, яка відповідає за здійснення практичного спілкування людей в усіх сферах колективної діяльності;
- проектну, яка відповідає за необхідність „випереджуючого відображення” дійсності, створення „моделей майбутнього”;
- пізнавальну, яка сприяє необхідності накопичення та поглиблення знань про об'єктивні закони буття;
- ціннісно-орієнтаційну, яка сприяє консолідації суспільства єдиним ідеалам, цінностям, нормам;
- комунікативну, що забезпечує духовне спілкування людей всіма доступними засобами;
- соціалізації індивіда, яка відповідає потребам кожної соціальної системи розвивати та виховувати людей за своїми установленими моделями (за образом і подобою).

До другої групи відносять такі локальні функції:

- вдосконалення соціально-організаційної культури в усіх сферах практичної діяльності людей;
- розвиток культури „уявлень” як шлях до оптимізації проектної діяльності людини;
- розвиток культури мислення як спосіб оптимізації пізнавальної діяльності людини;
- розвиток культури почуттів як спосіб оптимізації ціннісно-орієнтаційної діяльності людини;
- розвиток культури духовного спілкування як спосіб оптимізації;
- розвиток культури художньої творчості як спосіб оптимального співпадіння з характером і потребами суспільного життя.

Отже, „культура”, як філософська категорія, з одного боку, як суто людська форма самоорганізації та подальшого розвитку системи „природа – людина – суспільство” – з іншого та як засіб адаптації людини в цій системі, може функціонувати завдяки наявності чисельних універсальних зв'язків і закономірностей, спрямовується на розширення меж, потенційних можливостей особистості, вибудові власної поведінки і, головне, визначенню пріоритетних напрямів діяльності спрямованих на задоволення власних та колективних потреб [10, 18].

Фізична культура як складова загальної культури слугує гармонійному розвитку всіх природних сутнісних сил і морального духу людини. В системі всебічного вдосконалення особистості вона є основою, базисом повноцінної життєдіяльності, активної праці, нормального сімейного життя, організованого відпочинку та повноти творчого самопрояву.

Російський педагог Б.Ліхачов виокремлює ряд функцій, які фізична культура виконує в житті суспільства та людини: розвивальна, що передбачає вдосконалення всіх фізичних сил особистості; виховна, яка спрямована на зміцнення морального духу людини, оскільки фізичне здоров'я забезпечує відчуття повноти та радості життя, успіх у праці, навчанні, творчій діяльності; освітня функція, яка спрямована на ознайомлення людини з теорією та історією фізичної культури, її значенням в житті, з різними видами фізичної культури і спорту як засобами задоволення фізичних та духовно-естетичних потреб; оздоровчо-гігієнічна функція обумовлена тим, що в сучасних умовах життя у багатьох людей розвивається гіподинамія, знижуються захисні функції організму. Отже, ранкова зарядка, фізичні вправи або заняття спортом – невід'ємна складова життєдіяльності індивіда; просвітницька функція сприяє усвідомленню кожним думки про необхідність бути учасником спортивно-масової роботи [9].

Сучасні теоретики та практики фізичного виховання виходять з положення про те, що фізична культура людини взаємозв'язана з її тілесністю, яка під стихійним і свідомим впливом середовища стає соціальною за своїм змістом, характером і значенням, набуває статусу особистих якостей індивіда [10].

Враховуючи різноманітні соціально і культурно сформовані параметри тілесного буття людини, виділяють культуру рухів (моторну культуру), культуру будови тіла і культуру фізичного здоров'я.

Перша включає функції виробництва та відтворення людського життя (оздоровча, превентивна, рекреативна, лікувальна) та професійно-прикладну функцію. До другої групи відносимо: освітню, соціалізуючу, комунікативну, інтегративну, сімейно-побутову, розважальну функції. Третя група містить: військово-прикладну, престижну, управлінську та ін. функції.

Складовими четвертої групи є: світоглядна, ідеологічна, філософська, наукова, моральна, правова, релігійна, творча, нормативна функції.

За переконанням Л. Матвеева, фізична культура покликана виконувати лише кардинально специфічні та загальнокультурні функції. Кардинально специфічні функції – це такі, що мають позитивний вплив на фізичний розвиток індивіда, який упродовж багатьох років займається фізичною культурою та спортом, і, як результат, спостерігається позитивна динаміка його діяльнісних фізичних якостей та здібностей. Загальнокультурні функції – це функції, які впливають на складові фізичної культури, на динаміку стану здоров'я. На думку дослідника, функції другої групи спрямовані на розвиток фізичної культури, освіти та виховання. До загальнокультурних функцій автор відносить інформаційну, нормативну, естетичну.

Маємо можливість визначити місце і роль фізичної культури у формуванні здорового способу життя студентів вищого навчального закладу. Виділяють дві групи функцій фізичної культури, а саме:

I група – сукупність педагогічних функцій, що сприяють оптимізації процесу застосування фізичних вправ для осіб, які мають вади фізичного здоров'я в різних видах адаптивної фізичної культури – адаптивному фізичному вихованні, адаптивній моторній рекреації, адаптивному спорті, фізичній реабілітації;

II група – функції, які є допоміжними і підпорядковуються основним – психолого-педагогічним. Вони обумовлені не лише впливом фізичних вправ на організм і особистість людини, але й впливом інших соціальних явищ і процесів оточуючого середовища, соціуму, соціальних інституцій, які утворюють стійкі функціональні зв'язки. Такі зв'язки формують

соціальні функції адаптивної фізичної культури, які є цінними і для суспільства, і для кожного індивіда, котрий має обмежені фізичні або функціональні можливості [2, 47].

Таким чином, фізичну культуру в контексті проблеми дослідження правомірно розглядати, з одного боку, як ефективний засіб формування у студентів відповідних ціннісних орієнтацій, які мають соціальну, професійну, життєву значущість, а з іншого – вона сама є важливою цінністю, усвідомлення і реалізація якої сприяє професійному та життєвому становленню особистості. Ефективність цієї діяльності великою мірою залежить від того, наскільки усвідомленим є ставлення студентів до фізичної культури як до суб'єктивної цінності.

У контексті сказаного необхідно зазначити, що у визначенні фізичної культури В. Биков, посилаючись на В. Бальсевича, розглядає два методологічно значущих аспекти: ключову ознаку фізичної культури як результат фізкультурної освіти і результат цієї діяльності – наявність системи цінностей. Слід зауважити, що сучасну і найповнішу класифікацію цінностей фізичної культури і спорту розробила професор Л.І. Лубишева. Вона виділяє інтелектуальні, технологічні, інтенційні (популярність, престиж у суспільстві) і мобілізаційні цінності [5].

Отже, фізична культура студентської молоді, формування якої здійснюється в умовах вищого навчального закладу, є складовою їх загальної культури і базується на об'єктивних цінностях, які вироблені упродовж існування людської цивілізації і цінностях кожного.

В усьому світі проблема цінностей усвідомлюється як найактуальніша та значима, особливо коли йдеться про перспективи розвитку системи освіти і виховання суспільства. Вирішуючи проблему пошуку базових або загальнолюдських цінностей, необхідно особливу увагу приділяти взаємодії фізичного, духовного та соціального здоров'я майбутніх спеціалістів.

Для сьогодення пріоритетними, базовими цінностями є: життя, здоров'я, довкілля, кохання, сім'я, освіта, культура, праця, вітчизна. До базових цінностей відносять цінності демократичного суспільства, честь і гідність людини, право на освіту, працю, щастя, толерантність, доступність освіти, медичних послуг. У процесі виховання важливо, щоб духовно-моральні цінності та пріоритети здоров'я були усвідомлені й прийняті студентами. Лише за таких умов можливо вирішити поставлені виховні цілі.

Виховання студентів за період навчання у вищому навчальному закладі є найбільш важливим і найбільш складним етапом становлення та формування особистості. Психологи зазначають, що зміни у світогляді дорослої людини мають локальний характер у порівнянні з тими, що відбуваються у період становлення та розвитку особистості у студентські роки. У після вузівський період суспільство володіє незначними можливостями, щоб здійснювати виховний вплив на особистість.

Оскільки однією з базових дефініцій є „студентська молодь”, зупинимось на аналізі цієї вікової групи суспільства докладніше.

Студентська молодь – це люди у віці 18-23 років. Період юності, на який припадає студентський вік, має специфічні закономірності і є важливим етапом у розвитку особистості. В цей період відбувається становлення фахівця, формування його світогляду, ідеалів, переконань. Студентські роки для молодої людини необхідно розглядати не тільки як підготовку до майбутньої професійної діяльності, але й як першу сходинку зрілості. К. Ушинський вважав період життя людини від 16 до 22-23 років найбільш вирішальним: „Тут саме завершується період утворення окремих низок (плетениць) уявлень, і якщо не усі вони, то значна частина їх групуються в одну мережу, досить широку, щоб надати вирішальну перевагу тому чи іншому уявленню у напряму думок людини та її характеру ” [11, 67-69].

Студента як людину певного віку і як особистість доцільно розглядати у трьох іпостасях:

- соціальної, яка обумовлена належністю студента до певної соціальної (академічної) групи і виявляється через виконання ним функцій майбутнього фахівця;
- психологічної, що являє собою єдність психічних процесів, станів і таких властивостей особистості, як характер, темперамент, спрямованість, здібності, від яких залежить протікання психічних процесів та виникнення психічних станів;
- біологічної, що включає в себе тип нервової діяльності, будову аналізаторів, безумовні рефлекси, соматичний тип, психомоторику, фізичний стан тощо.

Це означає, що дослідження якостей і можливостей студентів, їх вікових та особистісних особливостей доцільно проводити в усіх зазначених напрямках.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже студентський вік характеризується найвищим рівнем таких показників, як м'язова сила, швидкість реакцій, моторна спритність, швидкісна витривалість та ін. Як правило, саме в студентському віці досягають максимуму у своєму розвитку не тільки фізичні, але й психологічні властивості і вищі психічні функції: сприймання, увага, пам'ять, мислення, мова, емоції і почуття. Цей факт дозволяє зробити висновок про те, що даний період життя максимально сприятливий для навчання і професійної підготовки. У цей період відбувається активне формування індивідуального стилю діяльності [2]. В подальшому ми плануємо розробити авторську програму спрямовану на виховання активної особистості, яка має власну гідність, міцні переконання, знання своїх прав і вміння захистити їх, повагу до законів України, усвідомлення своїх здібностей і можливостей, яка вміє самостійно, переконливо й доказово обґрунтувати своє рішення й активно, наполегливо реалізувати його, використовуючи всі законні можливості правової демократичної держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: / І.Д. Бех // Наукове видання. – К.: Либідь, 2003. – 344 с., 165 с.
2. Василюк В. М. Педагогічна діагностика навчально-виховного процесу вищого навчального закладу: метод. реком. / В.М. Василюк. – Рівне, 2009. – 65 с.
3. Ваховський Л.Ц. Методологія дослідження історико-педагогічного процесу: постановка проблеми / Л.Ц. Ваховський // Шлях освіти. – 2005.– №2. – С. 7-11.
4. Енциклопедія освіти / гол. ред. В.Г.Кремень; Акад. пед. наук України;– К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Закон України. Про фізичну культуру і спорт (згідно Постанови Верховної Ради України, від 24 грудня 1993 року № 3809-ХІІ) із змінами і доповненнями. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua
6. Всемирная энциклопедия философии / ред. и сост. А.А. Грицанов. – М.: АСТ; Мн.: Харвест, Современная литература. – 2001. – 1312 с.
7. Ганопольский В. И. Туризм и спортивное ориентирование: учеб. для институт. физ. культуры / В.И. Ганопольский, Е.Я. Безносиков, В.Г. Булатов. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 187 с.
8. Годик М.А. Контроль тренировочных и соревновательных нагрузок / М.А. Годик. – М.: Физкультура и спорт, 1980. – 136 с.
9. Каган М.С. Философия культуры / М.С. Каган. – СПб.: ТОО ТК „Петрополис”, 1969. – 416 с.
10. Лубышева Л.И. Современные подходы к формированию физкультурного знания у студентов вуза / Л.И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 1993. – № 3. – С. 19-20.
11. Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения / К.Д. Ушинский: в 2-х т. / ред. В.Я. Струминский. – М.: Просвещение, 1953. – Т. 1. “Вопросы воспитания”. – 639 с.

**В.Н. ВАСИЛЮК. КАТЕГОРИЙНО-ПОНЯТИЙНИЙ АППАРАТ
ИССЛЕДОВАНИЯ РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНЧЕСКОЙ
МОЛОДЕЖИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ**

Резюме. В статье охарактеризован категорийно-понятийный аппарат исследования развития физического воспитания студенческой молодежи в высших учебных заведениях; дано характеристики категорийно-понятийного аппарата физического воспитания студенческой молодежи и трактовку достаточно нового для национальной системы образования Украины в педагогическом контексте понятие "высшее образование", сущность которого рассматривается как определенный "уровень образования", который добывается студентом в высшем учебном заведении.

Ключевые слова: тенденции развития физического воспитания, студенческая молодежь, воспитание, физическая культура, культура, сущность, высшее образование.

**V.M. VASYLYUK. CATEGORICAL-CONCEPTUAL APPARATUS FOR STUDYING
THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS IN HIGHER
EDUCATION**

The summary. The article defines categorical-conceptual apparatus of the scientific research in Physical Education of Student Youth in high schools; it also determines characteristics and features of categorical-conceptual apparatus of the scientific research in Physical Education of Student Youth and gives an interpretation of the notion of "higher education". It is quite new for the Ukrainian Educational system as well as in the context of pedagogics. Its essence is considered as the certain "level of education which is gained at universities or similar educational establishments".

Key words: tendencies of physical training development students, education, physical training, culture, inwardness, higher education.

Одержано редакцією 14.11.2012 р.